

STORTINGET

Innst. 118 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:41 S (2025–2026)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentant Maren Grøthe om å oppheve klimanøytralitetsmålet

Til Stortinget

1. Innledning

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Vedtak 897 av 14. juni 2016 om klimanøytralitetsmålet oppheves.»

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

2. Komiteens behandling

Komiteen har i brev av 25. november 2025 til Klima- og miljødepartementet ved statsråd Andreas Bjelland Eriksen bedt om en vurdering av forslaget. Statsrådens uttalelse følger av vedlagte brev av 8. desember 2025. Komiteen har invitert til og mottatt skriftlige høringsinnspill i saken.

3. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ulvar Akselsen, Anne Hagenborg, lederen Mani Hussaini, Torbjørn Vereide og Solveig Vik, fra Fremskrittspartiet,

Kristoffer Sivertsen, Rikard Spets, Morten Stordalen og Tor Mikkell Wara, fra Høyre, Kari Sofie Bjørnsen og Aleksander Stokkebø, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Senterpartiet, Ole Herman Sveian, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Frøya Skjold Sjursæther, og fra Venstre, Marit Veia, viser til representantforslag fra stortingsrepresentant Maren Grøthe som ber om at Vedtak 897 av 14. juni 2016 om klimanøytralitetsmålet oppheves. Klimanøytralitetsmålet ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av Innst. 407 S (2015–2016) om Samtykke til ratifikasjon av Parisavtalen av 12. desember 2015 under FNs rammekonvensjon om klimaendring av 9. mai 1992.

Komiteen ba om statsrådens vurdering av forslaget i brev datert 25. november 2025. Svar datert 8. desember 2025 foreligger fra statsråden.

Komiteen har gjennomført skriftlig høring og det har innkommet ett høringsinnspill.

Komiteen viser til at klimanøytralitetsmålet ikke er meldt inn under Parisavtalen eller tatt inn i norsk klimalovgivning. Forslagsstilleren mener på denne bakgrunn at begrepet i dag fremstår som lite hensiktsmessig og gir en uavklart norsk tilleggsambisjon til Norges forpliktende klimamål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Venstre viser til at klimanøytralitetsmålet i sin nåværende form ble vedtatt av Stortinget 14. juni 2016 i forbindelse med ratifikasjonen av Parisavtalen. Et bredt flertall bestående av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Kristelig Folkeparti og Venstre stemte for vedtaket som fastsatte at Norge skal

sørge for utslippsreduksjoner tilsvarende norske utslipp fra og med 2030, blant annet gjennom EUs kvotemarked og internasjonalt samarbeid. Målet har siden 2017 vært omtalt som et nasjonalt arbeidsmål i statsbudsjettene, og klimanøytralitet er en sentral del av det nordiske klimasamarbeidet, der alle nordiske land har tilsvarende mål.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen i statsbudsjettet for 2026 har varslet at den vil komme tilbake til innretningen av klimanøytralitetsmålet når det foreligger mer informasjon om utslippsutviklingen og markedet for artikkel 6-kvoter etter 2030 mv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at Fremskrittspartiet stemte imot et klimanøytralitetsmål under behandlingen av Innst. 407 S (2015–2016). Videre vil disse medlemmer vise til Fremskrittspartiets motstand mot de stadig økende klimamålene. Disse medlemmer mener at en effektiv klimapolitikk må bygge på prinsipper som baserer seg på høyest mulig utslippskutt til en lavest mulig kostnad. I den forbindelse anser disse medlemmer det som helt nødvendig å peke på manglende kostnadsberegninger for klimamålene Norge har meldt inn under Parisavtalen. Det er videre avgjørende at målene som etterstrebes anses som oppnåelige og realistiske. Disse medlemmer mener at dagens klimamål ikke er realistiske. Skal klimapolitikken ha legitimitet, må tiltakene vurderes opp mot kostnaden – dette anser disse medlemmer som helt avgjørende dersom klimapolitikken skal være globalt effektiv og nasjonalt bærekraftig.

Disse medlemmer vil videre påpeke at de mange ulike klimamålene bidrar til å svekke både styringen og effektiviteten i klimapolitikken. Når flere mål fastsettes uten en tydelig prioritering eller sammenheng med hovedmålet under Parisavtalen, øker risikoen for ineffektiv ressursbruk. Dette bidrar etter disse medlemmers syn videre til en klimapolitikk preget av symbolske tiltak som i liten grad gir reelle utslippsreduksjoner, og som dermed har begrenset eller ingen faktisk klimaeffekt.

Disse medlemmer er derfor positive til forslaget om å oppheve klimanøytralitetsmålet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at klimaproblemene er vår tids største utfordring og at Norge skal omstilles til et lavutslippssamfunn innen 2050 og oppnå betydelige utslippsreduksjoner i samarbeid med EU: Minst 55 pst. innen 2030 og 90–95 pst. av utslippene innen 2050. Begge disse målene er nedfelt i klimaloven.

Disse medlemmer viser til at da klimanøytralitetsmålet ble vedtatt i 2016 stemte Høyre imot. Det var uklart den gang hva dette målet skulle innebære, og

denne uklarheten har forsterket seg. Det er heller ikke i dag avklart hva som er målets betydning, omfang og innretning. Målet gir ingen klare styringssignaler verken for nasjonale myndigheter eller øvrige samfunnsaktører i omstillingsarbeidet, men innebærer primært kjøp av kvoter utenfor EUs kvotemarked.

Disse medlemmer viser til at Klimautvalget 2050 har anbefalt å avvike klimanøytralitetsmålet nettopp med den begrunnelse at målet skaper uklarhet rundt hva som er Norges målsettinger. Likeledes anbefaler Miljøstiftelsen ZERO at Stortinget opphever klimanøytralitetsmålet. Dette begrunnes med at klimanøytralitetsmålet fremstår utdatert, at det ikke samsvarer med dagens forståelse av klimanøytralitet og at ressursene heller bør rettes mot mer effektive utslippskutt nasjonalt og gjennom opptrapping av internasjonal klimafinansiering.

Disse medlemmer er opptatte av at Norge skal ha en ambisiøs og effektiv klimapolitikk som kutter utslipp i Norge, Europa og globalt. Når klimanøytralitetsmålet bidrar til forvirring om målbildet og fører til tiltak med usikker klimaeffekt, kan dette bidra til å svekke legitimiteten til klimapolitikken.

På denne bakgrunn støtter disse medlemmer forslaget om å oppheve klimanøytralitetsmålet vedtatt i 2016.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til at klimanøytralitetsmålet ble vedtatt av Stortinget gjennom vedtak 897 av 14. juni 2016 i forbindelse med behandlingen av Innst. 407 S (2015–2016). Disse medlemmer vil påpeke at nesten ti år etter vedtaket, uteblir sentrale avklaringer om målets betydning, omfang og innretning. Verken skiftende regjeringer eller storting har det siste tiåret lyktes i å operasjonalisere målet, ei heller presentert en plan for hvordan Norge skal nå denne nasjonale ambisjonen. De årlige rapporteringene i statsbudsjettet om status for klimanøytralitetsmålet har gjennomgående vært kortfattede og lite konkrete. Målet gir således ingen klare styringssignaler verken for nasjonale myndigheter eller øvrige samfunnsaktører i omstillingsarbeidet.

Disse medlemmer mener klimanøytralitetsmålet i dag fremstår som en lite hensiktsmessig og uavklart nasjonal tilleggsambisjon i klimapolitikken, som er egnet til å skape usikkerhet om hva som er Norges vedtatte klimapolitiske målsettinger, deres innhold og hvordan disse skal legge føringer for utformingen av klimapolitikken nasjonalt. Eksempelvis er det ikke erklært om, eller i hvilken grad, skog- og arealbrukssektorens opptak skal komme til fratrekk fra resterende norske utslipp fra og med 2030. Videre er det ikke erklært om kvotekjøp utført av norske kvotepliktige virksomheter eventuelt kan bidra til å innfri målet. Det fore-

ligger ingen enhetlig forståelse av om utslippsreduksjoner tilsvarende resterende norske utslipp, slik det er formulert i Stortingets vedtak, gjelder for enkeltåret 2030 eller alle påfølgende år frem til Norge oppnår nøytralitet. Disse medlemmer understreker at ulik forståelse og tolkning av målet for gitte eksempler gir et utfallsrom der vedtatt målsetting vil variere med flere mill. tonn CO₂-ekvivalenter i ambisjonsnivå. Det følger videre, gitt nevnte usikkerhet knyttet til målets omfang, at det ikke er mulig å utarbeide gode kostnadsanslag for innfrielse av klimanøytralitetsmålet. Kostnadene må likevel forventes å bli betydelige.

Disse medlemmer påpeker at innfrielse av klimanøytralitetsmålet vil innebære omfattende bruk av fleksible mekanismer og at disse i hovedsak vil måtte bestå av såkalte FN-kvoter under Parisavtalens artikkel 6. Regjeringen har ikke klargjort hvor stor andel av disse kvotene som skal benyttes for å innfri både forpliktelsene under Parisavtalen og klimanøytralitetsmålet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at også Klimautvalget 2050 anbefalte å avvike klimanøytralitetsmålet, nettopp med den begrunnelse at målet skaper uklarhet rundt hva som er Norges målsettinger. Videre viser dette medlem til gjennomført høring i denne saken, der samtlige høringsinstanser stiller seg kritiske til klimanøytralitetsmålet. Dette medlem viser til høringsinnspill fra Miljøstiftelsen ZERO der det klart anbefales at Stortinget opphever klimanøytralitetsmålet. Dette begrunnes med at klimanøytralitetsmålet fremstår utdatert og ikke samsvarer med dagens forståelse av klimanøytralitet, at klimaeffekten ved kvotekjøp er usikker, og at ressursene heller bør rettes mot mer effektive utslippskutt nasjonalt og gjennom opptrapping av internasjonal klimafinansiering.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet viser til statsråd Bjelland Eriksens svarbrev tilhørende denne saken datert 8. desember 2025. Disse medlemmer viser til at statsråden hverken oppklarer usikkerheten om klimanøytralitetsmålets betydning og konsekvenser eller presenterer regjeringens egen forståelse av klimanøytralitetsmålet. Statsråden omtaler klimanøytralitetsmålet som en «pilar» i det nordiske klimasamarbeidet og viser til at andre nordiske land har et klimanøytralitetsmål. Disse medlemmer vil påpeke at ingen nordiske land har et tilsvarende mål for 2030, og at det verken i dag eller tidligere har vært en harmonisert forståelse eller målsetting knyttet til slike nøytralitetsforpliktelser mellom de nordiske landene. Eksempelvis skal Danmarks nasjonalt lovfestede nøytralitetsmål oppnås innen 2050, og Sverige skal oppnå sitt innen 2045. Disse medlemmer mener derfor statsrådens

henvisning til nordisk klimasamarbeid i denne saken er misvisende og understreker at et eventuelt hensyn til felles klimapolitisk «pilar» i Norden allerede ivaretas gjennom Norges lovfestede klimamål for 2050.

Disse medlemmer mener følgelig at klimanøytralitetsmålet totalt sett fremstår lite hensiktsmessig. Norge har en rekke ulike klimapolitiske målsettinger og ambisjoner utarbeidet over tid, med ulik innretning og tidvis motstridende målformulering. Videre viser disse medlemmer til at Norge i dag har blant verdens høyeste internasjonalt forpliktende klimamålsettinger samt ambisiøse nasjonalt lovfestede klimamål. Disse medlemmer mener ressursene og innsatsen må rettes mot å møte disse.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Vedtak 897 av 14. juni 2016 om klimanøytralitetsmålet oppheves.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til at regjeringen bruker klimanøytralitetsmålet som et viktig argument for å kjøpe internasjonale utslippskvoter, senest i Prop. 1 S (2025–2026) som ga Klima- og miljødepartementet fullmakt på 15 mrd. kroner til kvotekjøp. Disse medlemmer mener at kvotekjøp bidrar til å kjøpe Norge fri fra våre egne klimaforpliktelser og rettferdige utslippskutt hjemme i Norge.

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Klimautvalget 2050 anbefalte å avvike målet med begrunnelse i at det skaper usikkerhet rundt hva som faktisk er Norges klimamålsettinger. I forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet for 2026 argumenterte Zero for å droppe målet med argumentasjon om at det er for dyrt, at utslippsreduksjonene er høyst usikre og at pengene kan brukes mye bedre og mer effektivt på andre tiltak og formål.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Rødt:

Forslag 1

Vedtak 897 av 14. juni 2016 om klimanøytralitetsmålet oppheves.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:41 S (2025–2026) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Maren Grøthe om å oppheve klimanøytralitetsmålet – vedtas ikke.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 10. februar 2026

Mani Hussaini

leder

Kari Sofie Bjørnsen

ordfører

Statsråden

Stortinget, Energi- og miljøkomiteen

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4351-

8. desember 2025

Vurdering av Dokument 8:41 S (2025-2026) om å oppheve klimanøytralitetsmålet

Jeg viser til Dok 8:41 fra representanten Maren Grøthe om å oppheve klimanøytralitetsmålet. Dette begrunnes med at det hersker usikkerhet om målets rammer og innhold, hvordan målet skal innfris, eller hvor store kostnader målet vil innebære. Representanten mener det er behov for opprydding i Norges ulike klimapolitiske ambisjoner og at klimanøytralitetsmålet fremstår lite hensiktsmessig og uavklart. Representanten viser til SSB, som i sitt diskusjonspapir fra 2025 har lagt fram anslag om at klimanøytralitetsmålet vil øke kostnadene for norsk klimapolitikk med 25% til 100%, avhengig av innretning.

Om klimanøytralitetsmålet

Klimanøytralitetsmålet i sin nåværende form ble vedtatt av Stortinget gjennom vedtak 897 av 14. juni 2016 i forbindelse med behandling av Innst. 497 A (2015 – 2016) Samtykke til ratifikasjon av Parisavtalen av 12 desember 2015 under FNs rammekonvensjon om klimaendring av 9.mai 1992. Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Miljøpartiet De Grønne, Kristelig Folkeparti og Venstre stemte for, og vedtok følgende mål om klimanøytralitet:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at Norge skal sørge for klimareduksjoner tilsvarende norske utslipp fra og med 1. januar 2030, og at klimanøytralitet kan oppnås gjennom EUs kvotemarked, internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, kvotehandel og prosjektbasert samarbeid.»

I behandlingen av klimanøytralitetsmålet ble det vist til (Innst. 407 S (2015–2016) klimaforliket i Innst. 390 S (2011–2012), der flertallet skriver:

«Som en del av en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser, skal Norge ha et forpliktende mål om karbonnøytralitet senest i 2030. Det innebærer at Norge skal sørge for utslippsreduksjoner tilsvarende norske utslipp i 2030.»

I innstillingen kommer det fram at flertallet mente at det er dokumentert at Stortingets forutsetning om «en global og ambisiøs klimaavtale der også andre industriland tar på seg store forpliktelser», er innfridd gjennom Parisavtalen. I innstillingen pekte flertallet på at Norge må legge til grunn et mål om klimanøytralitet for 2030, og at Parisavtalen åpner for bruk av frivillig samarbeid i gjennomføringen av nasjonalt fastsatte bidrag, internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, kvotehandel og prosjektbasert samarbeid. Flertallet mente også at det er viktig at innfrielsen av målet om klimanøytralitet følger standarder som garanterer reelle og permanente utslippsreduksjoner og miljømessig integritet.

Regjeringen vil legge frem nødvendig beslutningsgrunnlag

Målet om klimanøytralitet fra og med 2030 er ikke en del av Norges innmeldte bidrag til Parisavtalen, men kan bidra til at Parisavtalens temperaturmål kan nås. Globalt er det et gap mellom bidragene som er lagt frem av landene (NDC), og utslippskuttene som er nødvendig for å holde en utslippsbane forenlig med temperaturmålet i Parisavtalen. Å øke den globale innsatsen for å redusere utslipp er også i tråd med observasjonene fra FNs klimasekretariat og FNs miljøprogramms gap-rapport.

Klimanøytralitetsmålet har vært presentert i sin nåværende form som nasjonalt klimamål/arbeidsmål i alle statsbudsjett siden 2017. Det har også i tråd med budsjettdokumentene vært omtalt internasjonalt. Alle de nordiske landene har klimanøytralitetsmål som slår inn fra ulike år, og klimanøytralitet er en av pilarene i det nordiske klimasamarbeidet. Dersom Stortinget velger å oppheve målet om klimanøytralitet, vil det oppfattes som en reduksjon av norske klimaambisjoner. Dette vil kunne skape negativ internasjonal oppmerksomhet.

Som representanten viser til, er det enda ikke presentert en plan for hvordan klimanøytralitetsmålet skal innfris. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2026 sagt at den vil følge opp Stortingets vedtak om klimanøytralitet fra og med 2030. Regjeringen vil komme tilbake til hvordan klimanøytralitetsmålet skal innrettes og følges opp når vi har mer informasjon om utslippsutviklingen, hvordan markedet for artikkel 6-kvoter vil utvikle seg etter 2030 mv. Regjeringen har også sagt at utslippsreduksjoner som Norge betaler for under Parisavtalens artikkel 6 kan bidra til at Norge blir klimanøytralt fra og med 2030.

Det er viktig at Stortinget har et tilstrekkelig godt beslutningsgrunnlag for å kunne ta stilling til gjennomføring av klimanøytralitetsmålet. Dette inkluderer også forventede kostnader ved gjennomføring av klimanøytralitetsmålet. Jeg mener det vil være forhastet å beslutte å oppheve klimanøytralitetsmålet nå, før et beslutningsgrunnlag er lagt fram.

Anvendelse av Parisavtalens artikkel 6 for oppnåelse av klimanøytralitetsmålet

Gjennom Initiativ for globale utslippsreduksjoner (NIGU) skal Norge bidra til å utløse varige utslippsreduksjoner i utviklingsland, gjennom samarbeid under Parisavtalens artikkel 6. Initiativet omfatter kapasitetsbygging, programutvikling og kjøp av utslippsreduksjoner fra partnerland. Regjeringen har sagt at klimakvoter under Parisavtalens artikkel 6 kan bidra til å nå målet om klimanøytralitet. Utslippsreduksjoner oppnådd gjennom NIGU kan også benyttes til å dekke det som eventuelt mangler for å oppfylle Norges 2030-mål under Parisavtalen, i en situasjon der EU-samarbeidet ikke tar oss helt til 55 pst. utslippsreduksjon.

Valg av innretning for klimanøytralitetsmålet vil ha konsekvenser for kostnadene. Dette reflekteres også i SSBs diskusjonspapir (2025) som presenterer to scenarier for å oppnå klimanøytralitetsmålet i 2030. Det scenarioet som gir de laveste kostnadene, av de to som er utredet, er å kjøpe utslippsreduksjoner gjennom bruk av internasjonale karbonkreditter, som gjennom Parisavtalens artikkel 6. Scenariet for å nå målet gjennom innenlandske utslippskutt blir omtalt som kostbart, svært usikkert og vil i analysen ikke gi tilstrekkelige utslippsreduksjoner til å oppfylle målet.

Parisavtalens artikkel 6 er en måte å utløse utslippskutt på, som ellers ikke ville skjedd. Med kjøp av klimakvoter kan ulønnsomme utslippskutt gjøres om til lønnsomme investeringer for privat sektor. Kjøp av klimakvoter setter en verdi på utslippskuttene, og stimulerer på den måten utslippsreduksjoner.

Norske kjøp av klimakvoter er resultatbaserte, og med god miljøintegritet. Tiltakene må være gjennomført, dokumentert og bekreftet av en uavhengig tredjepart før vi betaler. Tiltakene må være addisjonelle og bidra til varige utslippskutt. Vi vet at kjøp av klimakvoter kan utløse mange ganger større utslippskutt og private investeringer enn det Norge faktisk betaler for. Kjøp av klimakvoter er en god måte å støtte utviklingslands grønne omstilling.

Med hilsen

Andreas Bjelland Eriksen

